

Opiskeluhoitosuunnitelma

Varhaiskasvatuksen toimiala

Tässä asiakirjassa määrätään perusopetuslain mukaisesti opiskeluhuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoimeen kuuluvan opiskeluhuollon tavoitteista sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa määrätyn opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta.

Tässä varhaiskasvatukseen laaditussa opiskeluhoitosuunnitelmassa käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta opiskelijasta käsitettä **lapsi** ja oppilaitoksesta nimitystä **esiopetus tai esiopetusyksikkö**. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä **opetuksen järjestäjä**. Perusopetuslain mukaisesta käsitteestä oppilashuolto käytetään ilmaisua **opiskeluhuolto**.

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetuksessa. Lapsella on oikeus saada maksutta opiskeluhuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluhoitotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.

Opiskeluhoiltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä lasten ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoilto on sekä yhteisöllistä että yksilökohtaista työtä. Yhteisöllinen opiskeluhoilto on ennalta ehkäisevää ja ensisijainen tapa toteuttaa opiskeluhoiltoa esiopetuksessa. Se on kaikkien esiopetuksessa työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lisäksi lapsilla on oikeus opiskeluhoiltopalveluihin, joita ovat ikäryhmälle tarkoitettut neuvolapalvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Opiskeluhoiltopalvelut järjestetään lähipalveluna, jolle opetuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat.

Sipoon kunnan paikallinen opiskeluhoitosuunnitelma

Sipoon varhaiskasvatuksen toimialan opiskeluhoitosuunnitelma kattaa esiopetuksen opiskeluhuollon, ja se on laadittu perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelman pohjalta. Sipoon esiopetusyksiköiden lukuvuosisuunnitelmissa on opiskeluhuollon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin liittyvä osa, johon kirjataan yksikkökohtaisesti alla olevat asiakokonaisuudet 1–5 yhteisesti sovitun aikataulun mukaisesti.

1. Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoiltopalveluista

Arviioon opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoiltopalveluista (ikäryhmälle tarkoitettut neuvolapalvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot kultakin esiopetusyksiköltä. Tiedot ilmoitetaan opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa opiskeluhoiltopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhoiltopalvelujen riittävyys huomioiden lasten ja esiopetusyksiköiden tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määräajassa.

Opiskeluhuollon palveluissa yhtä kuraattoria kohden voi olla enintään 670 oppilasta ja yhtä psykologia kohden 780 oppilasta. Kuraattoreiden sitovat mitoitukset tulivat voimaan 1.1.2022 ja psykologien mitoitukset 1.8.2023. Uusimman THL:n keväällä 2023 julkaiseman Lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon suosituksen mukainen henkilöstömitoitus on yksi kokopäiväinen terveydenhoitaja 460 oppilasta kohden.

Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arvioissa huomioidaan esimerkiksi esiopetusyksiköiden määrä ja esiopetuksen lapsimäärä sekä toimintaympäristön erityispiirteet. Arviossa huomioidaan lisäksi esimerkiksi tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien sekä maahanmuuttotaustaisten lasten lukumäärät ja osuudet.

Tarvittavat tiedot kootaan esiopetusyksiköistä, ja arvio tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvio opiskeluhuollon kuraattoripalveluiden, psykologinpalveluiden ja neuvolan terveydenhoitajapalveluiden tarpeesta tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

2. Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoito on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Lasten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetussuunnitelman mukainen ja opetuksen järjestäjän opiskeluhoito) mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen.

Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Esiopetuksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu esiopetusyhteisön hyvinvoinnista.

Oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Koulujen opiskeluhoitoryhmissä käsitellään kunnan hyvinvointikyselyn ja kouluterveyskyselyn tulokset. Esiopetuksen edustus on läsnä opiskeluhoitoryhmissä, koska yhteisöllinen opiskeluhoito on osa oppimisen yksiköiden toimintakulttuuria ja opiskeluhyvinvointityötä. Kaikkien oppilaiden kanssa työskentelevien on tehtävissään edistettävä oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvointia sekä kotien ja koulu yksiköiden välistä yhteistyötä. Oppilaat osallistuvat tulosten käsittelyyn ja kehittämisehdotusten laadintaan.

Opiskeluhoitoryhmissä käsitellään suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta sekä seurataan suunnitelmien toimivuutta ja vaikuttavuutta. Vastaavasti toimitaan myös kriisisuunnitelman kohdalla. Ryhmä vastaa siitä, että oppilaat, huoltajat ja koulun henkilöstö tuntevat suunnitelmat ja niiden sisältämät toimintamallit. Koulujen terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastukset

tuottavat tarpeellista ja hyödynnettävää seurantatietoa. Opiskeluhoitoryhmät arvioivat vuosittain, lukuvuoden päättyessä, omaa toimintaansa.

Esiopetusyksikkökohtaisten opiskeluhoitoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Jokaisessa Sipoon peruskoulussa toimii koulun yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä (YHR), joka vastaa koulun opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti. Koulun yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä on monialainen ja sitä johtaa rehtori tai apulaisrehtori. Ryhmään kuuluvat koulun henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien edustajat sekä hyvinvointialueen opiskeluhoitopalvelujen edustajia. Myös esiopetus on ryhmässä edustettuna tarpeen mukaan. Ryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita ja ryhmän työskentelyyn voi osallistua koulun yhteistyökumppaneita (esim. nuorisopalvelut). Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän tehtävänä on kouluyhteisön hyvinvoinnin, viihtyvyyden ja turvallisuuden edistäminen.

Opiskeluhoitoryhmässä asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla. Koulukohtaisen ryhmän esiopetukseen liittyviä tehtäviä ovat:

- suunnitella miten ohjausryhmässä päätettyä yhteisöllisen opiskeluhoollon lukuvuosikohtaista teemaa toteutetaan omassa koulussa ja esiopetusyksikössä
- yksikkökohtaisten tietojen kerääminen opiskeluhoitosuunnitelmaan
- tunne- kaveri- ja turvallisuustaitojen opetuksen suunnittelu
- yksikkökohtaiset suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta
- yksikön kriisisuunnitelma
- yksikön kannalta ajankohtaisten hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden ja ilmiöiden seuraaminen ja tarvittavien toimenpiteiden käynnistäminen.
- opiskeluhoollosta tiedottaminen
- opiskeluhoitoryhmän oman toiminnan arviointi

3. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan ikäryhmälle tarkoitettuja neuvolapalveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä lasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisessa opiskeluhoolllossa seurataan ja edistetään lapsen kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu esiopetuksessa huoltajan suostumukseen. Lapsen osallisuus ja toivomukset otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Lapsen ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin (ikäryhmälle tarkoitetut neuvolapalvelut, kuraattori- ja psykologipalvelut)

Yksilökohtaisen opiskeluhoillon tavoitteena on seurata ja edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Esiopetuksen opiskeluhoollolla on tärkeä merkitys varhaisen tuen turvaamisessa ja ongelmien ennaltaehkäisyssä. Lasten yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä opiskeluhoillon tuen rakentamisessa että esiopetuksen arjessa. Yksilökohtainen opiskeluhoito esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen.

Huoltajan osallisuutta tuetaan ja mielipiteitä kuullaan lapsen yksilökohtaisen opiskeluhoillon toteuttamisessa. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Opiskeluhoitotyö järjestetään niin, että lapsi voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Kaikille esiopetusyksiköille on nimetty yhteyshenkilö neuvolan terveydenhoitajista sekä kuraattorit ja psykologit.

Kun lapsen oppimisesta tai hyvinvoinnista herää huoli, työntekijällä on oikeus ja velvollisuus ottaa asia puheeksi lapsen ja huoltajan kanssa. Ensin arvioidaan, voidaanko tilannetta auttaa yhteisöllisen opiskeluhoillon keinoin. Mikäli lapsi tarvitsee terveydenhoitajan, lääkärin, kuraattorin tai psykologin tukea, ohjataan lapsi ja huoltaja tuen piiriin. Tarvittaessa opiskeluhoillon henkilöstö ohjaa lasta tai perhettä edelleen muiden palvelujen piiriin.

Myös lastenneuvolassa seurataan alle kouluikäisen lapsen terveyttä, kehitystä ja kasvua. Tavoitteena on edistää lapsen ja perheen hyvinvointia, tukea vanhemmuutta, ennaltaehkäistä sairauksia ja havaita mahdolliset ongelmat jo varhaisessa vaiheessa. Varhaiskasvatuksen toimiala tekee yhteistyötä neuvolan kanssa täyttämällä huoltajien luvalla erillisen tiedonsiirtolomakkeen ennen ikätasoisia terveystarkastuksia.

Yksittäisen lapsen tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, huoltajan suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan tarpeen mukaan huoltajan suostumuksella yksittäisen lapsen tuen tarpeen selvittämiseksi, opiskeluhoillon palvelujen järjestämiseksi tai muihin palveluihin ohjaamisen selvittämiseksi. Ryhmä voi koostua esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettajasta, esiopetusryhmän opettajasta, koulun laaja-alaisesta erityisopettajasta, koulupsykologista ja muista asiantuntijoista kuten terapeuteista. Ryhmän koollekutsujana toimii pääsääntöisesti varhaiskasvatuksen erityisopettaja, ja hän voi konsultoida tarvittaessa päiväkodinjohtajaa ja/tai tarvittavia opiskeluhoillon palveluiden edustajia ennen asiantuntijaryhmän kokoamista mm. ryhmän kokoonpanosta.

Opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoitokortille

Yksittäistä lasta koskevan asian käsittelystä monialaisessa asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoitokertomus erilliselle lomakkeelle, joka liitetään lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan Wilmaan. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen

opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhoitokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Opiskeluhoitokertomukseen kirjataan myös mahdollinen tietojen luovuttaminen ja sen peruste. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää opiskeluhoitorekisteriä. Opiskeluhoitorekisteriin tallennetut tiedot ovat salassa pidettäviä.

Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet esiopetuksessa

Sipoon kunnan varhaiskasvatuksessa tarjotaan lapselle lapsen sairauden hoidon vaatima erityisruokavalio. Lapsen ruokavaliota koskevista muutoksista ilmoitetaan kirjallisesti siihen keskuskeittiöön, jossa ruokaa valmistetaan, sekä lapsen omaan esiopetusyksikköön. Tarvittavat lomakkeet sekä ohjeet löytyvät Sipoon kotisivuilta.

Uskonnolliset ruokarajoitukset ilmoitetaan samalla lomakkeella kuin ruoka-allergiat.

Sipoossa on laadittu varhaiskasvatukseen erillinen lääkehoitosuunnitelma, jonka liitteeksi laaditaan tarvittaessa yksilökohtainen lääkehoitosuunnitelma.

4. Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoito on kaikkien esiopetuksessa työskentelevien ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lasten, huoltajien, esiopetuksen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhuollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhollossa keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

Lasten, huoltajien, esiopetuksen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimisessa ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamisessa

Huoltajia tiedotetaan ja opastetaan aina tarvittaessa käytettävissä olevasta opiskeluhollostamme. Esiopetuksen henkilöstö ohjaa lasten huoltajia hakemaan lapsen tarvitsemia opiskeluhuollon palveluja.

Esiopetuksen ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Yhteisöllinen opiskeluhoito kuuluu kaikille esiopetuksessa työskenteleville henkilöille ja on osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Esiopetuksessa työskentelevien sosionomien osaamista hyödynnetään yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittämisessä. Toimintakulttuurin

kehittäminen, keskeisimpien toimintatapojen tiedottaminen ja käytännön seuraaminen kuuluvat sekä päiväkodin johtajalle että opiskeluhuoltoryhmälle.

Opiskeluhuollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä

Tehostettuun tukeen siirryttäessä oppilaalle tulee laatia pedagoginen arvio. Esiopetuksessa pedagogisen arvion laatimisesta vastaa varhaiskasvatuksen opettaja, joka tarvittaessa konsultoi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa tai opiskeluhuollon työntekijöitä. Pedagoginen arvio käsitellään moniammatillisessa kehityksen ja oppimisen tuen työryhmässä. Ryhmä tekee arvion, jatkaako lapsi yleisessä tuessa vai siirtykö tehostettuun tukeen. Hallintopäätöksen tekee varhaiskasvatusjohtaja. Tehostetun tuen tarve huomioidaan lapselle laadittavassa yksiköllisessä oppimissuunnitelmassa. Oppimissuunnitelman laatiminen on varhaiskasvatuksen opettajan vastuulla. Oppimissuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista ja tuen riittävyttä arvioidaan säännöllisesti. Opiskeluhuollon työntekijä voi osallistua oppimissuunnitelman laatimiseen ja tukitoimien suunnitteluun samoin kuin suunnitelman arviointiin.

Erityiseen tukeen siirryttäessä lapselle laaditaan pedagoginen selvitys. Sipoossa pedagogisen selvityksen laatimisesta vastaa varhaiskasvatuksen opettaja yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Pedagoginen selvitys tehdään moniammatillisessa yhteistyössä opettajien, opiskeluhuollon, lapsen ja huoltajien kanssa ja se käsitellään varhaiskasvatuksen kehityksen ja oppimisen tuen työryhmässä. Ryhmä tekee arvion siitä, siirtykö oppilas erityiseen tukeen, ja hallintopäätöksen tekee varhaiskasvatusjohtaja. Erityisen tuen oppilaalle laaditaan pedagogisen selvityksen perusteella henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), jonka laatiminen on varhaiskasvatuksen erityisopettajan vastuulla. HOJKS tehdään yhteistyössä opettajien, lapsen ja huoltajien kanssa. Tarvittaessa myös opiskeluhuollon työntekijä osallistuu HOJKSin laadintaan ja seurantaan.

Lapsi säilyy oman esiopetusyksikön oppilaana sairaalaopetuksen ajan. Omasta esiopetusyksiköstä sovitaan vastuupettaja yhteistyöhön sairaalan kanssa. Yhteistyön käytännöt ja järjestelyt kirjataan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan, tehostetun tuen oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin. Tavoitteissa huomioidaan lapsen terveydentila sekä hoitoon ja kuntoutukseen liittyvät tekijät. Moniammatillinen yhteistyö on tarpeen sairaalaopetuksen käynnistyessä ja sen aikana sekä lapsen siirtyessä takaisin omaan esiopetusyksikköön. Opiskeluhuollon työntekijät voivat tukea lasta ja hänen perhettään, opettajia sekä vertaisryhmää.

Yhteistyö esiopetuksen ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten perheneuvola, lastensuojelu ja erikoissairaanhoido

Eri yhteistyökumppanit – esimerkiksi nuorisopalvelut, seurakunnat ja järjestöt - voivat osallistua yhteisölliseen opiskeluhuoltotyöhön joko säännöllisesti tai projekteissa. Lapsi voi saada opiskeluhuollon palvelujen lisäksi tukea myös lapsiperheiden sosiaalityöstä,

lastensuojelusta tai erikoissairaanhoidosta. Tällöin on tärkeää sovittaa eri palveluita ja hoito- ja kuntoutussuunnitelmia yhteen sekä tehdä verkostoyhteistyötä, jotta palveluista muodostuisi lapselle ja hänen huoltajilleen yhtenäinen ja tarkoituksenmukainen kokonaisuus. Lastensuojelulain 25 § mukaisesti lasten ja nuorten kanssa työskentelevien on tehtävä rikosilmoitus poliisille tietoon tulleesta lapseen kohdistuneesta seksuaalirikoksesta tai henkeen ja terveyteen kohdistuneesta rikoksesta. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä opiskeluhollossa.

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluholllon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen lapsille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Huoltajille tiedotetaan opiskeluholllon palveluista vanhempainilloissa, ja opiskeluholllon henkilöstöä voi kutsua myös paikalle esittäytymään. Perheitä ohjataan hakemaan opiskeluholllon palveluja tarpeen mukaan. Lapsen ja huoltajan osallisuus opiskeluholllossa, avoin yhteistyö ja tiedottaminen lisäävät opiskeluholllon tuntemusta ja edesauttavat palveluihin hakeutumista. Opiskeluholllon osalta on tärkeää tiedottaa sekä yksilökohtaisista opiskeluholllon palveluista että yhteisöllisestä opiskeluholllosta. Opiskeluholllon palveluista tiedottavat sekä hyvinvointialue että kunta. Koulutuspalveluiden opiskeluholllon yhdyshenkilö on säännöllisesti yhteydessä hyvinvointialueen opiskeluholllon palveluihin, jotta varmistetaan yhdenmukainen viestintä.

5. Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Lapsella on oikeus turvalliseen opiskeluholllon ympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista esiopetusyksiköiden kanssa. Opetuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluholllon palvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opetuksen järjestäjän opiskeluholllon suunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan, päiväkodin johtajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai matkalla esiopetukseen tai kotiin tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan lapsen huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan lapsen (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluholllon palveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia.

Varhaiskasvatuksen toimiala laatii kuntakohtaisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman lasten suojaamiseksi kiusaamiselta, häirinnältä, syrjinnältä ja väkivallalta, joita täydennetään yksikkökohtaiseen suunnitelmaan. Henkilöstö tuntee suunnitelmien sisällöt ja toimintaohjeet sekä saa tarvittaessa perehdytystä ja koulutusta, jolla varmistetaan suunnitelmien mukaiset yhtenäiset toimintatavat. Esiopetuksen henkilöstöllä on käytössä myös erikseen laadittu sosiogrammi, jonka avulla voidaan arvioida ja kartoittaa lapsiryhmän dynamiikkaa ja huomata mikäli joku lapsista jää syrjään.

Kriisisuunnitelma (suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle)

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä opetuksen järjestäjän ja esiopetuksen välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

Yksikkökohtaista turvallisuussuunnitelmaa varten on varhaiskasvatuksen toimialan yhteinen pohjateksti, johon esiopetusyksikkö täydentää yksikkökohtaiset tiedot. Suunnitelma tarkistetaan vuosittain ja käydään henkilöstön kanssa läpi toimintavuoden alussa. Suunnitelmaa päivitetään yhteistyössä poliisin, pelastuslaitoksen, sosiaalipäivystyksen ja muiden viranomaisten kanssa. Pelastussuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma täydentävät toisiaan.